

4

Nexus Mensen, Informatie, AI

Petra Bolhuis
Maieutiek.nl

1

Computerpolitiek

- Wie heeft er meer aan AI: een dictatuur of een democratie?
- Hoe komen we aan de richtlijnen die we aan AI meegeven?
- Op welke wijze gaat AI het leven van mensen veranderen?

2

Moraal van AI

- In de paragraaf *De Napoleon van de paperclip* blijkt de opdracht 'maak zoveel mogelijk paperclips', uiteindelijk een moorddadige instructie. Dit komt doordat:
 - De computer letterlijk neemt wat je opdraagt,
 - De computer acties kiest die bij een mens niet opkomen,
 - De computer het niet merkt als wij mensen ze een slecht afgestemd doel opgeven en het corrigeert ons dus niet, maar is wel sneller en machtiger.
- Harari zegt dat de gedachte dat we juiste doelen kunnen stellen en daarmee deze problemen kunnen omzeilen vreselijk naïef is.

Welke moraal is er mogelijk zonder verwijzing naar een metafysica?

De filosofie biedt twee wegen:

1. Deontologie of plichtsethiek van Kant. Je weet hierbij wat je moet doen, omdat je kunt nadenken. En doet dat dan ook. De moderne variant is Rawls met zijn '*veil of ignorance*'. Maar deze weg is ondoenlijk met computers die aliens en anorganisch zijn.
2. Het utilitarisme van Mill en James. Het utilitarisme streeft naar het uitrekenen van wat het meeste genot/geluk en/of minste pijn/lijdens voor de meeste mensen oplevert. Het probleem is volgens Harari dat we leed niet kunnen berekenen. En dan noemt hij nog niet eens het 'Het tante Bertha probleem' van Precht.

Bureaucratie en mythologie

- Harari schrijft : ‘Beschavingen worden geboren uit huwelijken tussen bureaucratie en mythologie.’(349)
- Nieuwe technologie wordt vaak met achterdocht bekeken. Het probleem is volgens Harari dat die traagheid in acceptatie tot rampen leidt.
- Voorbeelden zijn imperialisme en industriële revolutie. De moordmachines van Stalin en de nazi’s laten zien waar misbruik toe kan leiden.
- “De twee wereldoorlogen en de Koude Oorlog kunnen gezien worden als een debat over de juiste aanpak.”(352) Ze kosten miljoenen mensenlevens en bijna de zelfvernietiging van de mensheid.

Vooruitgang of verlies?

- Een deel van de problemen die Harari noemt zijn ook het gevolg van de herverdeling van macht die aan de nieuwe informatietechnologie gekoppeld is.
- ‘De afschaffing van de horigheid’, zoals ik het leerde op de middelbare school, was ook het op straat zetten van arbeidskrachten. Zij werden overbodig door nieuwe technologie. Scheepvaart, stoommachines en allerlei daarvan afgeleide veranderingen maakten sommigen mensen rijker en welvarender en anderen armer en bestaansonzeker. Het goede nieuws is dat de mensheid zich aanpast. We noemen het terugkijkend ‘vooruitgang’. Als mensen in een dergelijke overgang leven zal dat oordeel wellicht anders luiden.

Geleerd van het verleden

- We kunnen wel begrijpen dat mensen zich sneller aan moeten passen aan nieuwe technologie, zoals Harari zegt. Helaas weet niemand op tijd welke nieuwe technologie de toekomst gaat bepalen. Zo dachten b.v. ook mensen die met computers werkten dat een PC onhaalbaar was. In het begin is het specialistenwerk om nieuwe techniek te hanteren en dus wachten de meeste mensen af tot het consumentvriendelijke alternatief er is. En het gaat steeds sneller (zie plaatje website).
- Harari kijkt vnl. naar democratie of autocratie en AI. Daarover later meer. Waar hij nauwelijks naar kijkt is de economische kant van AI technieken: Wie wordt er rijk van AI en welke bestaanonzekerheden zijn het gevolg van nieuwe technieken. De geschiedenis laat zien dat technische ontwikkelingen de economische verhoudingen op scherp kunnen zetten. AI heeft die potentie ook en daar is weinig aandacht voor. (b.v. robotbelasting)

Maieutiek_College mensen, informatie en AI- nj 2025

7

7

Wat kan AI gaan betekenen voor het menselijk leven in Europa?

- <https://www.tiktok.com/@alexandernllovechina/video/7507615817551351062>
- Alexander Klöpping laat zien wat er in zijn ogen verandert met AI
- Scherder waarschuwt voor AI
https://npo.nl/start/serie/nieuwsuur/seizoen-2025/nieuwsuur_5192/afspelen

Maieutiek_College mensen, informatie en AI- nj 2025

8

8

Volgende week Michiel van der Meer

- Heb je vragen ook n.a.v. de filmpjes stuur die dan naar info@maieutiek.nl
- Volgende week geeft Michiel zijn reactie.